

JASPER RIGOLE (° 1980)

Het multidisciplinair oeuvre van Jasper Rigole kan gelezen worden als een reflectie rond archief en geheugen. Onderzoeken, verzamelen, sorteren en categoriseren vormen de basis voor het spel en de voortdurende wisselwerking tussen persoonlijke en collectieve herinnering, fictie en non-fictie.

An Elementary Taxonomy of Collected Memory, archiefrek, 999 rollen home movies, diverse audiovisuele apparatuur, 36 monitoren, ontwerp door Thomas Lommée (inbouw), foto door Kristof Vrancken - IICADOM 2008-2015

Een stapeltje 8mm home movies met projector, een rommelmarktvondst op achttienjarige leeftijd, leidde tot de fascinatie voor andermans herinneringen. De privéwereld van gezinslevens gevat op 8mm-film groeide intussen uit tot een veelomvattende collectie en de oprichting van het IICADOM-project.¹ *The International Institute for the Conservation, Archiving and Distribution of Other people's Memories* ontfermt zich over de klankloze bewegende beelden. Verjaardagsfeestjes of de eerste stapjes van kinderen werden vastgelegd, net als reis- en familie-uitstapjes, doopsels en huwelijken. Drie minuten durende films van fragmentarische, intieme familiemomenten, verweesde herinneringen waar niemand nog interesse voor heeft. De term “verweesd” is voor Jasper Rigole cruciaal. Hoewel de films aanspraak maken op ons collectief geheugen, ontbreekt echter elke persoonlijke relatie. Het beeldmateriaal toont in hoofdzaak een selectief geheugen waarbij fictie en non-fictie door elkaar vloeien, als een weerspiegeling van een fictieve realiteit van de prettige momenten uit het leven. De vraag “Waar is het echte leven?” kreeg een antwoord in de film *Temps Mort*. Ontstaan vanuit de resterende seconden op de filmrolletjes na een reis of feestje, legt de film de laatste shots van het werkelijk leven vast: van de was ophangen en in de moestuin werken tot dartelende huisdieren. De montage van het 8mm beeldmateriaal met banale dagdagelijkse handelingen werd overgezet naar een 16mm-film en voorzien van klank, puttend uit de uitgebreide geluidsbibliotheek van de BBC. Ritselende bomen, kwetterende

¹ <https://www.iicadom.org/>

vogels en andere geluidseffecten synchroniseren met het beeld. De compilatie van geluiden is op een LP gezet, een editie uitgegeven op honderd exemplaren. Het totaalproject resulteerde in een installatie. Het ratelen van de analoge 16mm projector, de haperingen, blinde vlekken en krassen op de filmrol dragen bij aan de beleving van het werk.

Temps Mort, installatie, 8mm-film overgezet naar 16mm-film, 20min, gesynchroniseerde platenspeler, IICADOM 2010-2013- Geproduceerd met de steun van EHMN & de Vlaamse Gemeenschap/ rechts: filmstill

Het onderzoeken, analyseren, reflecteren en categoriseren van het medium van de 8mm-film leidt tot heel diverse werken en installaties. Het werk *Promotional Film Concerning the Archiving of Other People's Memories* ontstond tegelijk met de oprichting van het fictieve instituut, het IICADOM, en "(...) is een soort fictief handboek dat licht werpt op de activiteiten en methoden van het IICADOM. Het combineert een montage van 8mm beeldmateriaal uit het archief met een Russische voice-over, die de stijl van wetenschapsdocumentaires en educatieve tv-programma's oproept."² Gesynchroniseerd met tekst in drie talen, roept het werk *Attraction* herinneringen op aan de tussentitels van de stomme film. Het volledig gedigitaliseerd filmarchief mag creatief gebruikt worden. Een belangrijk gegeven voor Jasper Rigole, op die manier kunnen er nieuwe herinneringen ontstaan.

Titels als "*The Order of Things*" (2015) of "*81 dingen waarvan ik dacht dat ik ze vergeten was*" (2013-2015) geven zijn zorgvuldige aandacht voor doodgewone, vergeten objecten weer. Rigole construeert en reconstrueert herinneringen, zoekt associaties tussen woord en beeld, maar geeft hierbij ook aan dat hoezeer we ook ons best doen om dingen te categoriseren, *dat dingen (les choses) nooit overeenkomen met de labels die we ze geven (les mots)*.³ Het spel tussen vorm en tekst manifesteert zich eveneens in de installatie *Original Copy*. Een op de rommelmarkt gevonden blikken doos met inhoud, het equivalent voor een rommellade, is door Rigole verdubbeld, gereconstrueerd als een soort vervalsing. Twee naast elkaar

² <https://www.jasperrigole.com/portfolio/promotional-film-concerning-the-archiving-of-other-peoples-memories/>

³ <https://www.jasperrigole.com/1278-2/>

Jasper Rigole geeft hierbij voor hem belangrijke boeken aan: Jean-Paul Sartre, *Les mots* (1964) en Georges Perec, *Les choses* (1965).

gepresenteerde vitrinekasten met netjes geordende rondellen, knopen, muntstukken, haarspeldjes en andere parafernalia bewegen zich op de grens van echtheid en imitatie. Een voice-over geeft een gedetailleerde beschrijving.

Original Copy, 2 displaycases, billiard cloth, 2 biscuit tins, objects, sound. 14min. Voice by Willem de Wolf, 2015

Tentoonstelling RESIDU, 13 JUL 2019 en 07 DEC 2019

Verzamelen loopt als een rode draad door Rigoles oeuvre en leven. Letterlijk van straat geraapte objecten worden gecultiveerd en geclassificeerd naar vorm, kleur of een eerder speelse categorie als “alle kapotte dingen”. Toevalligheden krijgen een verwantschap. Recuperatie en (re)presentatie van door de jaren heen verzamelde foto’s, kattedelletjes, boodschappenlijstjes, tickets, postzegels of papierresten van het speelproces van zijn dochters vormen met een groot gevoel voor vrijheid de tentoonstelling *RESIDU*.⁴ De presentatie laat zich lezen als een soort dagboek. De eenentachtig collages in gelijkvormige transparante Esselte-mapjes, voorzien van een stempel met datum, vormen een speelse en esthetisch verwerkte flicts van het dagelijks leven.⁵ In hoeverre de verwerkte elementen daadwerkelijk deel uitmaakten van het persoonlijk leven van Rigole is evenwel niet duidelijk. De kans bestaat dat bijvoorbeeld het gebruikte bioscoopticket eenvoudigweg op straat gevonden werd. De collages vormen *een soort variaties (...) op spelelementen die telkens opnieuw opduiken: iets van de kinderen, een kopie, een stukje tekst, foto of film, een ticket of oud papier. Een eigengereide versie van “something old, something new, something borrowed, something blue”*.⁶

Danielle Wuyts

⁴ tentoonstelling RESIDU, Jasper Rigole, 06.03 - 03.04.2022, Hilde Vandaele Gallery, Watou.

⁵ De collages zijn gedateerd van 02/01/2019 tot 30/12/2019.

⁶ Els Wuyts, januari 2022, begeleidende tekst bij tentoonstelling RESIDU, Jasper Rigole, 06.03 - 03.04.2022, Hilde Vandaele Gallery, Watou.

WEBSITE/WEBPROJECTEN

<https://www.jasperrigole.com/>

<https://www.iicadom.org/>

[500 Letters](#)

PUBLICATIES

Elective Affinities (published by Editions Menard)

- Edition I, a collaboration with Egon Van Herreweghe (Gent)
- Edition I, a collaboration between Lara dhont & Egon Van Herreweghe (Mechelen)
- Edition III, a collaboration with Peter Morrens (Hasselt)
- Edition IV, a collaboration with Batia Suter (Amsterdam)
- Edition V a collaboration with Ria Verhaeghe (Brugge)
- Edition VI, a collaboration with Dušica Dražić (Antwerpen)

Jasper Rigole: Addenda. Dingen, herinneringen, inventaris, register, catalogus, noten/notes, manual. 7 vols, Gent, MER. Paper Kunsthalle, 2015

BRONNEN

Lezing 14/10/2022 AcademieBruggeDKO, Cultuurzaal Daverlo

<https://www.iicadom.org/>

<https://www.jasperrigole.com/>